

KUĆNA RADIONICA

VRHUNSKI AROMATERAPEUT SAŠA RADULOVIĆ NE
NAPROTIV, ODLUČIO JE ČITATELJIMA 'NEDJELJNE'

URADISAM(A)

prirodnu kremu za
zaštitu od sunca

PIŠE JAVORKA LUETIĆ

Saša Radulović, voditelj Udruge "Anias de Moras", jedan je od najaktivnijih hrvatskih aromaterapeuta s bogatim životopisom. Autor je nekoliko jedinstvenih seminara iz područja primijenjene aromaterapije koje je među prvima predstavio hrvatskom tržištu. Više od devet godina profesionalno se bavi aromaterapijom i na otvorenim edukativnim predavanjima i radionicama prenosi znanje izrade prirodne aromakozmetike i aromaterapije prema francuskom modelu temeljenom na farmaceutski i botanički definiranim eteričnim uljima. Interes za njegove seminare iznimno je velik te mjesečno ugošćuje zainteresirane klijente iz cijele regije. Njegovo istraživanje tajanstvene snage prirodnih mirisa očito je preraslo u veliku ljubav koju rado besplatno dijeli s javnošću, a ovoga puta nam je otkrio kako možemo zaobići police trgovina s bogatom ponudom zaštitnih kemijskih sredstava za sunčanje i sami napraviti kreme odnosno ulja sa zaštitnim faktorom i ulja za njegu nakon sunčanja - u vlastitom kućnom laboratoriju. Tema je osobito zanimljiva s obzirom na to da se sve češće objavljuju rezultati studija koje govore o nekim sumnjivim sastojcima koje sadrže tvornički proizvodi koji možda našoj koži više štete nego što koriste. Najprije ćemo se upoznati sa sastojcima koje će naše 'home made' kozmetika sadržavati.

Najvažniji sastojak je čileanska malina

- Najvažniji sastojak je čileanska malina (*Rubus idaeus*), biljno ulje koje ima iznimnu sposobnost prirodne apsorpcije UV zraka. Ovo je ulje prije nekoliko godina postalo pravi hit na mojim edukativnim radionicama jer je ključnu primjenu imalo u prirodnim preparatima za zaštitu od sunca. Neki autori spominju kako je procijenjeni prirodni SPF ovog ulja između 25-40. Varijacija SPF ovisi o nizu čimbenika rasta same biljke počevši od stupnja vlage do broja sunčanih dana i kvalitete zemljišta na kojem

AROMAKOZMETIKA

Postupak izrade kreme je vrlo jednostavan. Na edukaciju mi dolaze žene između 35 i 55 godina koje bez ikakva predznanja znaju spraviti predivne čarolije od prirodnih sastojaka. Oduševljen sam time što su neke napustile radna mjesta kako bi počele izradu pripravaka za prijateljice i klijente - otkriva Radulović

Okružen ženama i prirodom

usjevi rastu. Uvijek valja potražiti kvalitetne brendove na tržištu i koristiti isključivo hladno prešana i nerafinirana biljna ulja po mogućnosti organski certificirana, kaže Radulović, te pojašnjava da se samo hladnim prešanjem dobiva biljno ulje bogato cijelim spektrom vrijednih masnih kiselina - linolne i linolenske kiseline te vitamina E. Ulje čileanske maline osim što pruža koži izvanrednu zaštitu od štetnog sunčeva zračenja, djeluje blagotvorno i kod drugih upalnih stanja kože te obnavlja njene stanice nakon izlaganja suncu.

Zanimljivo je podsjetiti da je i znanstvena studija koju

su obavili B. Dave Oomah i suradnici u istraživanju pod naslovom "Characteristics of raspberry seed oil", a objavljena je u časopisu "Food Chemistry", navela da se biljno ulje maline može primijeniti kao sredstvo zaštite od sunčeva zračenja. Utvrđeno je također da je protuupalno djelovanje ovog ulja izraženije od ulja kokosa, pšeničnih klica i avokada. Ulje koje ponekad može biti zamjena ili, još bolje, nadopuna uz čileansku malinu je biljno ulje čileanskog lješnjaka (*Gevuina avellana*) koje sadrži visoki udio tokotrienola koji izvršno štite stanice od štete koju uzrokuje UV zračenje. In vitro ispitivanja pokazala su

kako ulje čileanskog lješnjaka apsorbira u UV spektru između 260 i 280 nm i time doprinosi zaštiti kože od UV zračenja i drugih vanjskih stresnih čimbenika.

Kako se ulje čileanske maline primjenjuje?

- U izradi prirodne kozmetike za sunčanje biljno ulje čileanske maline može se primjenivati čisto, bez dodatka eteričnih ulja i drugih biljnih ulja, a praksa pokazuje da je za jedno premazivanje tijela odrasle osobe dovoljno između 20 i 40 ml ovog ulja, naravno, sve ovisi o površini kože. Dovoljno je čisto biljno ulje maline u tankom sloju namazati na kožu lica i tijela, naravno, pa-

A SAD NA POSAO, KORAK PO KORAK

Konačno saznajemo i kako korak po korak izmiješati domaću kremu za sunčanje.

- Postupak izrade kreme je vrlo jednostavan i moguć je u kućnoj radionosti. K meni na edukaciju zbog nekog razloga dolaze samo žene, prosječno u dobi između 35 i 55 godina, koje bez ikakva predznanja znaju spraviti predivne čarolije od prirodnih sastojaka. Štoviše, oduševljen sam činjenicom što su neke od njih napustile svoje radno mjesto i počele izradu aromakozmetike za svoje prijateljice a potom i buduće klijente - uz smiješak otkriva Radulović.

Dakle, nakon što u jednoj čašici

izvažemo biljna ulja sa zaštitnim faktorom, u drugoj čašici izvažemo vodenu fazu. Kako masna i vodena faza nisu prirodno spojive, potreban nam je emulgator koji služi kao poveznica tih nespojivih faza. Sugeriram prirodne emulgatore poput onih na bazi masline, riže, voska jojobe ili karnaube. Emulgator se dodaje u čašicu s masnom fazom, a potom obje čašice stavljamo u vodenu kupelj. Kada se emulgator otopi u masnoj fazi, a vodena faza iz čašice s hidrolatom ugrije, ulijevamo vodenu u masnu fazu i miješamo dok ne dobijemo kremu. I to je to. Masna faza obično ima između 10 i 15 grama biljnih ulja, dok vodena

(hidrolat) može varirati od 35 do 45 grama te dodatkom emulgatora i drugih dodataka po želji (npr. biljni glicerol, gel aloe vere ili vodeni ekstrakt zaštitne alge) dobivamo između 50 i 60 grama kreme/mljeka za sunčanje. Povećanjem vodene faze dobivamo rjeđe konzistencije (mljeka), dok smanjenjem hidrolata dobivamo gušće kreme. Preporuka je prirodne kreme čuvati u staklenim posudicama, a zbog izostanka konzervansa uputno je čuvanje u hladnjaku. Doista, ne pamtim da je ikada netko tko je susreo ovakvu prirodnu kozmetiku krenuo po «starom» u potrazi za komercijalnim proizvodima.

ŠTO TI SVOJE SKRIVA LJUBOMORNO SVOJE ZNANJE I VIŠEGODIŠNJE ISKUSTVO. OTKRITI TAJNE IZRADE POTPUNO PRIRODNE KOZMETIKE

zeći da ipak izbjegnemo bora-
vak na suncu u satima kada je
ono najajače. Čileansku mali-
nu osobno najviše volim kori-
stiti u emulzijskoj formulaciji
- mlijeku za sunčanje, kada se
sinergistički povezuju masne
i vodene faze s ciljem dobiva-
nja mlijeka odnosno kreme za
lice i tijelo. Smanjimo li količi-
nu biljnog ulja čileanske ma-
line, možemo očekivati da će
stupanj zaštite (SPF) također
smanjiti.

Koža dobiva sve što joj treba

Ulje karanja stabla (Pon-
gamia glabra) drugo je bla-
gotvorno biljno ulje za njegu
kože s naglašenom sposob-
nošću apsorpcije UV zraka,
otkriva nam aromaterapeut
Radulović. Dobiva se iz sje-
menki a kako je iznimno hra-
njivo i djeluje regenerativno
na kožu, obavezni je sastojak
prirodne kozmetike za sun-
čanje, kao i ulje buriti palme
(Mauritia flexuosa) koja ras-
te u šumama Amazone. Nje-
govo osnovno djelovanje je da
apsorbira UV zrake, djeluje na
tonus zrele i kože sklone bora-
nju, a zbog velike količine ka-
rotenoida koje sadrži osim što
regenerira istodobno i dubin-
ski hrani kožu neškodljivim
A vitaminom. U pripravcima
za sunčanje ovo ulje pokazu-
je sposobnost eliminacije slo-
bodnih radikala koji mogu
uzrokovati oštećenje i preu-
ranjeno starenje kože.

**U kremama za zaštitu od
sunca, osobito za zaštitu od
UVA zračenja koje je odgovor-
no za starenje kože koristite i
alge i ljekovitu lavandu !?**

- U izradi mlijeka za sunča-
nje koristili smo i vodeni ek-
strakt crvene alge Porphyra
umbilicalis koji štiti kožu od
preranog starenja, dodatkom
do 5 posto, budući da on u pri-
pravcima prirodne kozmetike
omogućuje dodatnu i veoma
efikasnu zaštitu protiv UVA
zraka. Sastavni dio vodene
faze kod izrade mlijeka odno-
sno kreme za sunčanje je i hi-
drolat, nusprodukt dobivanja
eteričnih ulja, zapravo cvijet-
na vodica. U izradi mlijeka tj.
kreme za sunčanje rado kori-
stim upravo hidrolat ljekovite
lavande (Lavandula angusti-
folia). On je zbog uravnoteže-
ne pH vrijednosti idealan oda-
bir za njegu gotovo svih tipova
kože, a u ovakvoj kremi djelu-
je regenerativno i umirujuće.

Kod kućne pripreme zaštit-
nih krema dobro je koristiti i
hidrolat paprene metvice jer
djeluje protuupalno, rashla-

Radulović svoje sastojke prikuplja na livadi

dujuće te je izvrstan za ljetnu
njegu kože nakon sunčanja,
kod opekline, ugriza komara-
ca i insekata, kod svrbeža, te
kod alergijskih reakcija kože
i te kod akni. Inače, hidrolate
u kozmetičke svrhe koristimo
kao prirodne tonike, ili kao vo-
denu fazu u izradi krema, gela-
va, emulzija i maski.

**Aromakozmetika za sun-
čanje ne sadrži alkohol !?**

- Najkvalitetniji hidrolati u
sebi ne sadrže alkohol (npr. eta-
nol) i stabilizirani su tzv. steril-
nom filtracijom, što znači da se
odmah nakon destilacije steri-
liziraju kroz filter pora veličine
200 nm, čime se uklanjaju sve
spore i bakterije. Nakon filtra-
cije pune se u sterilne boce, i ta-
ko se osigurava da do krajnjeg
kupca stignu nekontaminirani.
U kozmetici, najjednostavnija
upotreba je nanijeti hidrolat na
očišćeno lice, nakon čega nano-
simo uljnu mješavinu na kožu
još vlažnu od hidrolata - na taj
način koži smo dali sve ono što
bi joj dala i krema - i vodenu i
masnu fazu.

**Koliko takve kreme u ko-
je niste umiješali ništa od E-
komponenti, dakle bez kon-
zervansa i boja, mogu trajati?**

- Obično je rok prirodnih
krema, bez ikakvih konzerv-
vansa, čak ni prirodnih, oko
30 dana. Pri tome valja imati
na umu da kvaliteta kreme
ovisi prije svega o kvaliteti sa-
stojaka. U klasičnim tj. komer-
cijalnim kremama, pa i u onim
najskupljim, glavni sastojci su
najčešće vazelin, parafin, sili-
konska ulja i rafinirana biljna
ulja - sve odreda sastojci apso-
lutno nikakve hranjive vrijed-
nosti.

**Javna je tajna: Rijetki koriste
prirodne sastojke**

Kao vodena faza komer-
cijalnih krema koristi se demin-
eralizirana voda, a neizostav-
no se dodaju i umjetni mirisi i
boje kako bi krema bila dopad-
ljiva te neizostavni konzervan-
si kako bi krema imala izni-
mno dug rok trajanja i tako na
policama trgovina ili u skladi-
štima distributera stajati i po
nekoliko godina. Javna je taj-
na da vrlo mali broj proizvođa-
ča upotrebljava zaista prirod-
ne sastojke, a skupoća kreme
ili "razvikanost" nekog branda
nisu garancija kvalitete i
prirodne hranjivosti. Uvijek
rado ističem kako je samo ono
što smo sami spravili i imali
pod nadzorom doista prirodno
- imati uvid nad tako važnim
segmentom (kozmetikom) ne-
procjenjiva je blagodat!

Ulje pšeničnih klica bogato vitaminom E

**Od brojnih mogućnosti
zaštite kože svakako treba
istaknuti biljno ulje pše-
ničnih klica koje je bogato
vitaminom E te ljekovite
macerata nevena i/ili
kantariona. Od eteričnih
ulja (koja treba umiješati
u biljno ulje) blagotvorno
će djelovati eterično ulje
ljekovite lavande i široko-
lisne lavande (koja može
biti čak i djelotvornija od
ljekovite lavande), ali, ako
je nemate, odlično će po-
služiti i ljekovita lavanda,
ako ste sigurni da se ne
radi o 'lavandinu' koji se
često prodaje pod nazivom
lavanda! Djelotvorno je i
eterično ulje sjemena mr-
kve, te ružmarina kemotipa
verbenon.**

**Receptura za izradu
blagotvornog ulja
pšeničnih klica je slijedeća:
-biljno ulje pšeničnih klica
30 mL**

**-macerat nevena u
kokosovu ulju 70 mL**

**-eterično ulje širokolisne
lavande 30 kapi**

**eterično ulje ljekovite
lavande 30 kapi**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

**Ova je receptura odlična
i za njegu dječje kože
oštećene suncem, ali i
za njegu kože odraslih
nakon depilacije, različitih
iritacija, crvenila ili upale.**

Aloa vera pomoć kod opeklina

**Aloa vera je tradicionalno
sredstvo za zacjeljivanje
rana na koži i kod opekline
koje potiče obnovu kože i
pojačava njenu prirodnu
vlažnost. Sok aloe vere u
omjeru 10:1 dodaje se u
hidrolat ljekovite lavande,
ili u vodenu fazu kod
izrade krema za njegu
kože poslije sunčanja,
kako bi dodatno naglasili
ljekovitost proizvoda.
Za osjetljivu ili oštećenu
kožu te kožu nadraženu
dugotrajnim uzlaganjem
suncu možemo spraviti
slijedeću kombinaciju:
56 ml hidrolata ljekovite
lavande + 30 ml hidrolata
paprene metvice + 10
ml soka aloe vere. Time
možemo njegovati kožu
nekoliko puta dnevno,
prema potrebi. Učinak na
kožu oštećenu suncem
bit će nevjerojatan
ako nakon nanošenja
hidrolata, namažemo
kožu tijela uljima koja
će vratiti vitalnost i
ubrzati epitelizaciju
(regeneraciju) kože.**

Lavanda - idealna osvježavajući sprej

**Hidrolat lavande idealan
je izbor i kao samostalni
sprej za osvježavanje
lica i tijela tijekom ljetnih
vrućina, kako za odrasle
tako i za djecu, pomaže
kod opekline nakon
sunčanja. Prije kreme
za sunčanje, raspršeni
hidrolat lavande po tijelu,
pomaže u održavanju
vlažnosti kože tijekom
izlaganja suncu. Hidrolat
lavande u kombinaciji
s hidrolatom paprene
metvice daje poseban
osjećaj ugodnog hlađenja.
Svakako preporučujem
isprobati jednake omjere
hidrolata ljekovite lavande
i hidrolata paprene metvice
(Mentha piperita).**

